

Postavenie technickej normalizácie na Slovensku a vyhodnotenie činnosti v nových podmienkach existencie v rámci ÚNMS SR

Ing. Mária Semanová

264/1999 Z. z.

Zákon o technických požiadavkách na
výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene
a doplnení niektorých zákonov

§ 6

**Tvorba, schvaľovanie a vydávanie slovenských
technických noriem**

- (1) Tvorbu, schvaľovanie a vydávanie slovenských technických noriem podľa tohto zákona zabezpečuje úrad.

Odbor technickej normalizácie

- Oddelenie technickej normalizácie 19
- Oddelenie národného informačného strediska 8
- Útvar medzinárodnej spolupráce 1

30

Tabuľka 1 - Rozdelenie úloh zaradených do plánu TN podľa pôvodu normy

	Pôvodné STN	Iné zahraničné	Medzinárodné ISO/IEC	Európske EN, HD, TS, TR	Spolu
Počet	24	3	30	1 304	1 361
Financie	5 290,00	497,00	1 540,00	28 723,10	36 050,10
Percento	1,8	0,2	2,2	95,8	100

**Tabuľka 2 - Rozdelenie úloh zaradených do plánu TN
podľa spôsobu zavedenia do sústavy STN**

	Pôvod- né STN	Iné zahra- ničné	Preklad do SJ	Origi- nálom	Ozná- mením vo vest- níku	Spolu
Počet	24	3	135	28	1 171	1 361
Financie	5 290,00	497,00	30 018,10	245,00	—	36 050,10
Percento	1,8	0,2	10	2	86	100

Tabuľka 3 - Rozdelenie európskych noriem zaradených do plánu TN z pohľadu harmonizácie

EN	Počet	Preklad do SJ	Originálom	Oznámením vo vestníku	Percento preklad do SJ
Harmonizované	43	18	0	25	42
Mandátové	382	67	0	315	17
Ostatné	877	44	3	830	5
Spolu	1 302	129	3	1 170	

264/1999 Z. z.

Zákon o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 6

Tvorba, schvaľovanie a vydávanie slovenských technických noriem

(7) Náklady na tvorbu harmonizovaných slovenských technických noriem a slovenských technických noriem vhodných na posudzovanie zhody uhrádza úrad. V ostatných prípadoch náklady na tvorbu slovenských technických noriem uhrádza ten, kto požaduje ich spracovanie.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 o európskej normalizácii

Článok 43:

Cieľom financovania Úniou by mala byť tvorba európskych noriem alebo európskych normalizačných produktov pre výroby a pre služby a uľahčenie ich používania v podnikoch prostredníctvom väčšej podpory ich prekladov do rôznych úradných jazykov Únie, aby MSP mohli v plnej miere využívať chápanie európskych noriem a ich uplatňovanie, aby sa posilnila koherencia systému európskej normalizácie a zabezpečil sa spravodlivý a transparentný prístup k európskym normám pre všetkých účastníkov trhu v celej Únii. Je to osobitne dôležité v prípadoch, keď používanie noriem umožňuje súlad s príslušnými právnymi predpismi Únie.

Rámcová zmluva CEN-CENELEC s EK

o spolufinancovaní prekladov EN podporujúcich legislatívu EÚ

- V rámci tohto projektu FPA boli Slovensku na **roky 2013 – 2014** pridelené finančné prostriedky v hodnote takmer **159 tisíc Eur**, ktoré mohli byť použité na financovanie prekladov harmonizovaných noriem.

V r. **2013** sa vyčerpalo:

65 210,91 Eur na preklad harmonizovaných noriem CEN a

26 582,46 Eur na preklad harmonizovaných noriem CENELEC

čo je viac ako **57 %** z celkovej sumy.

V r. **2014** sa do 31. 10. 2014 vyčerpalo **12 678,15 Eur** a predpoklad čerpania do konca roka 2014 je ďalších **11 347,50 Eur**.

- Riadiace stredisko CEN-CENELEC pripravuje návrh rozpočtu projektov FPA na roky **2015 – 2016**. Úrad požiadala o refundáciu časti nákladov spojených s prevzatím harmonizovaných noriem do sústavy STN prekladom a to vo výške **228 440 Eur**.

Previerka pôvodných STN starších ako 15 rokov

- Počet STN starších ako 15 rokov: 6 455
- Počet STN navrhnutých na zrušenie: 1 083
- Počet zrušených noriem v r. 2014: cca 100

Dôvod: žiadosť odbornej verejnosti ponechať tieto normy v platnosti.

Technické komisie TK

- TK   98   9 bez predsedov
- SK   44
- PS   7
- KS   1

- Počet členov: 1 333

- Počet pozorovateľov: 92

Štatút a rokovací poriadok technických komisií sa pripravuje.

Tabuľka 4 - Prehľad o medzinárodnej spolupráci

Organizácia	Počet	Národné členstvo	P- členstvo	O- členstvo	Spolu	%
ISO a iné	829	—	52	399	451	54,4
IEC	173	—	9	88	97	56,1
CEN	434	434	—	—	434	100
CENELEC	299	299	—	—	299	100
ETSI	34	34	—	—	34	100

Nové CEN/TC

- CEN/PC 434 E-fakturácia
- CEN/TC 435 Tetovacie služby

- **Prelomový rok 2014**

- audit z CEN a CENELEC

- kreovanie Rady pre TN

- prepracovanie Metodických postupov

Členstvo v CEN-CENELEC

Pre prijatie za člena európskych normalizačných organizácií CEN-CENELEC je potrebné splniť kritériá Pokynu 20 CEN-CENELEC

Základné kritériá pre normalizačnú činnosť stanovuje Dohoda o technických prekážkach obchodu (TBT) prijatá v Tokiu v roku 1979 svetovou obchodnou organizáciou (WTO), kde sa stanovili pravidlá pre prípravu, prijímanie a uplatňovanie technických predpisov, noriem a postupov pre posudzovanie zhody.

Šesť základných prvkov pre normalizačnú prácu bolo definovaných v druhej revízii dohody TBT v r. 2000:

transparentnosť,
otvorenosť,
nezávislosť a konsenzus,
efektívnosť a relevantnosť,
súlad a
dimenzia rozvoja.

Posúdenie ÚNMS podľa kritérií definovaných v CEN-CENELEC Pokyn 20

Kritéria európskych normalizačných organizácií CEN a CENELEC obsahujú nielen základné kritériá popísané v Dohode o technických prekážkach obchodu (TBT), ale sú pridané vlastné odporúčané kritériá: **transparentnosť, dimenzia otvorenosti a rozvoja, nestrannosť a konsenzus, účinnosť a relevantnosť, konzistentnosť, stabilita a životaschopnosť.**

Posúdenie ÚNMS SR bolo iniciované z dôvodu, že bývalý NNO Slovenskej republiky SÚTN bol zrušený a povinnosti slovenského NNO prevzal Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR). Cieľom posúdenia bolo teda preveriť, do akej miery nový NNO (t.j. ÚNMS SR) spĺňa kritériá CEN-CENELEC Pokyn 20.

Posúdenie ÚNMS podľa kritérií definovaných v CEN-CENELEC Pokyn 20

Na posúdenie bol nominovaný pracovník rakúskeho normalizačného inštitútu, pán Peter Jonas, riaditeľ odboru certifikácie.

Posudzovanie trvalo dva dni, pričom sa vychádzalo zo šablóny procesu posudzovania v dokumente CEN-CENELEC Pokyn 20.

- Dokumenty/dôkazy predložené počas posudzovania sú dostatočné, spoľahlivé a v súlade s požiadavkami
- Bola identifikovaná správna prax (ak existuje): 1
- Boli zistené nezhody (ak existujú): 1

Správna prax – kritérium „transparentnosť“: Opravy európskych noriem, ktoré obsahujú korekcie EN, ktoré by mohli spôsobiť ohrozenie bezpečnosti používateľov noriem sa zobrazujú na webovej stránke ako varovania.

Posúdenie ÚNMS podľa kritérií definovaných v CEN-CENELEC Pokyn 20

Nezhoda – kritérium „dimenzia otvorenosti a rozvoja“ – nezhoda zistená v oblasti riadenia, kedy všetky rozhodnutia, napr. o pravidlách a postupoch normalizačnej práce, strategickom rozvoji organizácie, prideľovaní zdrojov a pod., prijíma ÚNMS SR.

Odporúčanie vytvoriť orgány alebo štruktúry (ako rady, zhromaždenia a pod.), ktoré by mohli prinášať vplyv iných účastníkov na organizáciu a služby, ktoré ÚNMS SR poskytuje.

Nález tejto nezahody bol akceptovaný nakoľko v tejto oblasti jestvoval plán na vytvorenie „**Rady pre technickú normalizáciu**“ ako poradného orgánu predsedu ÚNMS SR.

Výstup posúdenia obsahoval niekoľko odporúčaní pre rozvoj činností hlavne v oblasti tvorby štatistík, prieskumov spokojnosti zákazníkov apod.

Posúdenie ÚNMS podľa kritérií definovaných v CEN-CENELEC Pokyn 20

V šablónach Pokynu 20 je aj tabuľka nazvaná „**Akčný plán a ďalší postup**“. V tejto tabuľke sa reflektujú zistené nezhody a popisujú činnosti pre ich nápravu.

Akčný plán spracovaný odborom technickej normalizácie ÚNMS SR je nástrojom nielen na úpravu jednej zistenej nezhody, ale aj nástrojom na realizáciu činností, ktoré neboli vykonávané ani v SÚTN.

Je treba poznamenať, že Pokyn 20 vznikol na podklade skúseností s normalizačnou prácou všetkých členov CEN-CENELEC a preto je zdrojom pomerne komplexných odporúčaní.

Realizácia akčného plánu začala okamžite po ukončení posúdenia a v krátkej dobe mnoho z odporúčaní bolo zapracovaných do programu prác odboru.

Posúdenie ÚNMS podľa kritérií definovaných v CEN-CENELEC Pokyn 20

Monitorovací výbor CEN-CENELEC

berie na vedomie:

- zrušenie Slovenského ústavu pre technickú normalizáciu (SUTN) a žiadosť o prevod členstva v CEN a CENELEC na Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ÚNMS SR),
- žiadosť na posúdenie činností OTN ÚNMS SR vsúlade s kritériami CEN-CENELEC Pokynu 20,
- výsledok správy vymenovaného hodnotiteľa, pána Petra Jonasa (ASI) a správy predsedu monitorovacieho výboru,
- dodatočné objasnenia a akčný plán vypracovaný ÚNMS;

odporúča orgánom CEN a CENELEC prijať Úrad pre normalizáciu metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ÚNMS SR) ako člena CEN a CENELEC, ktorý nahradí Slovenský ústav pre technickú normalizáciu (SUTN);

vyzýva riadiace stredisko CEN-CENELEC zorganizovať v ÚNMS navštevujúcu návštevu/posúdenie posudzovateľom CEN-CENELEC.

Zriadenie Rady pre technickú normalizáciu

V nadväznosti na zistenia CEN-CENELEC bola prehodnotená funkcia doterajšej Rady pre technickú harmonizáciu a boli pripravené zásady práce novej **Rady pre technickú normalizáciu (RTN)**, pripravený štatút a rokovací poriadok a navrhnutí zástupcovia do tejto rady tak, aby bola pokrytá celá oblasť tzv. „oprávnených záujmov“.

Riadiace dokumenty RTN sú na webovej stránke ÚNMS SR, v tejto chvíli chýba nominácia z niekoľkých ministerstiev. Organizácie, ktoré nominovali svojich zástupcov – popri profesijných inštitúciách, ako je Slovenská obchodná a priemyselná komora, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR, Zväz strojárskoho priemyslu, Slovenská komora stavebných inžinierov, Slovenský elektrotechnický zväz, Slovak Business Agency sú nominácie z viacerých univerzít technického, ale aj ekonomického zamerania a pochopiteľne ústredné orgány štátnej správy aj ostatné orgány štátnej správy zainteresované v technickej normalizácii.